

LIJST DER BOEKJES DIE VOORRADIG ZIJN:

1. Drie maanden onder de sneeuw; 2. Zwarte Koo; 5. Aan de Molenbeek; 6. Een moedig meisje; 8. Het wonderlijk gezelschap; 9. De jonge vluchteling; 11. Het Kermismeisje; 12. Willem Tell; 13. Beter een lap dan een scheur; 14. Harten van Goud; 15. 't Verdrongen land van Saaftinge; 17. De Zinneloozen te Gheel; 18. De hut op de Heide; 21. De Landlooper; 22. En toch feest; 23. St Niklaas in 't Veerhuis; 25. De Vriezeman aan 't Front; 26. Verdwaald en terecht; 27. De jongens van West-Roozebeke; 30. De verdrongen stad; 32. 't Weesje van Brugge; 35. Het kindje van de Zee; 36. De Roovers van de Moeren; 37. De bezembinders van Kleit; 38. De vlucht in de Koffer; 44. De Gierigaard; 46. Broederliefde; 48. Eerlijk duurt het langst; 51. Een lastig geschenk; 52. Zonder Ouders; 56. In 't Bosch van Houthulst; 57. Nog gered; 58. Uit de oude Doos; 59. Dokter Jenner en Jenny; 61. Strenge Winters; 64. De kinderen van den Zeeloods; 66. De kinderen van den Smokkelaar; 67. De Paaschklokken; 68. De Landverhuizers; 69. Leeuwte van Damme; 72. Een moedige Kermisjongen; 76. Het Bultje; 77. De Pastoor van Lapscheure; 78. Samen uit; 80. Goed voor kwaad; 82. Vaderlandsche Verhalen; Naastenliefde; 86. De overwintering op Nova-Zembla; 89. Hoe Sinterklaas hielp; 90. In Grooten Nood; 91. Kerstmis aan Zee; 94. Het Spook; 95. De twee Weesjes; 97. De Vlucht; 102. Reinaart de Vos; 104. Denk aan moeder!; 107. Threesje; 110. Robinson Crusoe; 112. De Rooversjongen; 113. De Deserteur; 115. Onschuldig veroordeeld; 118. De Spion van den Molen; 121. Hoog bezoek; 122. De wonderlijke Zwaan; 123. Uit bange dagen; 125. De flinke Baanwachster; 128. De gelaarsde kat; 129. De Dochter van den Blauwer; 130. Met Vakantie; 132. Tinneke; 133. De Helden van Stekane; 134. Een onrechtvaardige gestraft; 137. Oom Tom; 142. Op 't oud kasteel; 143. De reis in de Wildernis; 144. Bij de Kabouters; 145. De Spionnen op den Toren; 146. De Jongen van Gaver; 148. De schat in de Duinen; 150. De smokkelaars van de Zee; 152. De schat in de mijn; 153. 't Graf in 't Bosch; 154. 't Berouw van den Strooper; 155. 't Kasteel Hoogdonk; 158. Van de hut naar 't Paleis; 159. Karel de Goede; 160. Na veel avonturen; 161. Gered door een Aap; 162. Jan Breydel; 163. De Slag der Gulden Sporen; 164. Van den Dood gered; 165. 't Bocheljongentje; 167. Van drie Roovers; 168. Een jonge Held; 169. Jacob van Artevelde; 171. Geneveva van Brabant; 172. Een avontuurlijke Reis; 174. Een vreeselijke avond; 175. De gevluchte slaaf; 176. In de vliegmaschine; 177. Een moedige vrouw; 178. Ontsnapt; 179. Valsch beschuldigd; 180. De Zoon van den Torenwachter; 182. De reis van Columbus; 186. Jack de Cow-boy; 189. De Held van Tremeloo; 191. De Cow-boy van Fort-Bell; 192. Jeanne d'Arc; 193. De wandelende Deur; 194. De avonturen van Geeraart; 195. Geeraart in Rusland; 199. De Wolf van Ghistel; 202. De Spaansche Furie; 203. De Boeteling van Veurne; 210. Het verwoeste Vlaanderen; 211. De vondeling van 't Regiment; 212. Betoonde Naastenliefde; 213. De IJslandvaarders; 214. Jongens-harten; 216. Een dappere vrouw; 217. Ali-Baba en de veertig Roovers; 218. Groote Broer; 219. De jonge verstooteling; 220. Een kerstavond op de Prairie; 221. Leo's Nieuwjaar; 222. 't Gestolen kind; 233. De Roovers gestraft; 224. De Wildeman; 225. Het dolend melkmeisje; 226. De lotgevallen van den Wildstrooper; 227. Verdreven uit zijn land; 228. Moeder gered; 229. 't Dievenhuis; 230. De Schatgravers; 231. Een slechte Kameraad; 232. Bij de zakkenrollers; 233. Kleine Oorlog; 234. De Heldendood van Anneessens; 235. De Wandelende Jood in Vlaanderen; 236. Nelly van den Mijnwerker; 237. De Geldduivel;

— ELKE WEEK VERSCHIJNT EEN NIEUW BOEKJE. —

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr. 286.

A. HANS.

DE VERDOKEN SCHAT

Nr. 286.

A. HANS

De Verdoken Schat

DE VERDOKEN SCHAT.

I.

Vrouw Broos had het niet gemakkelijk in 't leven. Haar man was ziekelijk en lag dikwijls te Leuven in 't hospitaal. En moeder moest dan alleen het land bewerken. Ze woonde eigenlijk op het hoeve van haar schoonvader, maar deze kon niet veel meer verrichten. En wat erger was, hij deed soms zoo vreemd, scheen zijn geheugen kwijt en ook wel wat zijn verstand. En in plaats van hulp, gaf grootvader veel zorgen. Nu zijn dochter was altijd zeer goed voor hem.

Op een morgen sprak grootvader weer zoo vreemd. Hij beweerde dat hij 's nachts dieven verjaagd had. Vrouw Broos wist echter dat hij heel rustig had geslapen.

— Ge hebt dat gedroomd, zei ze.

— Neen, neen, er loopen slechte menschen rond en we moeten alles voor hen weg stoppen.

— Kom, kom, eet nu maar eens smakelijk en ga dan een eindje wandelen met Lieske.

Grootvader hield veel van zijn tienjarig klein-

kind. Lieske had vandaag geen school; het was conferentie. Ze speelde nu met haar broertje, dat pas vijf jaar was. Een zusje lag nog in de wieg. Maar Lieske ging wat later gaarne met grootvader mee. Ze woonden dicht bij de groote baan van Leuven op Aarschot, in de liefelijke streek van Wezemaal, dat tegen een berg ligt.

Grootvader slenterde op dien weg, maar hij luisterde niet naar Lieske, en liep in gedachten. Uit een dreef naderde zacht een auto. Er zaten twee jonge heeren in. Een was Frans Vinkels, de eigenaar van veel gronden, sedert zijn vader onlangs gestorven was. Zijn moeder overleed al veel vroeger.

— Wel, Broos, zoudt ge niet eens mee willen rijden? vroeg mijnheer Vinkels.

— O, ja. Waar gaat ge heen? vroeg de oude man, die dadelijk weer helder bij zijn verstand scheen.

— Een toertje doen, naar Aarschot.

— Lieske, ga aan moeder zeggen, dat ik met de ootebiel mee rijd, zei grootvader kinderlijk blij tot het meisje, terwijl hij instapte.

Frans Vinkels fluisterde iets tot den ander, een vriend uit Brussel, die bij hem op de villa loo-geerde. Beiden hadden veel pret. De auto snelde over den blanken macadamweg voort. Broos lachte soms luid van pret.

— Zie die boomen, fut... Ze vliegen achter-uit! riep hij. En de huizen! Ik kan ze niet herkennen... 't Gaat rapper dan de treins, maar ik ben niet bang, zulle! Ik wip op en neer in de kussens. Ik zie den toren van Aarschot al...

— Rijdt ge mee naar Diest? schreeuwde Vinkels, zich wat omkeerend.

— Ja... overal... al was het naar 't einde van de wereld. Dat is plezierig...

Te Aarschot moest Vinkels trager rijden. Broos tikte op de ruit naar de menschen, die hij niet kende maar wie hij toch beduiden wilde, dat hij zoo deftig zat. De heeren merkten het en lachten. Op de Markt zwenkten ze rechts. En weldra zag Broos van uit de hoogte de bevallige Demer in de vallei.

— Zijt gij niet bang dat we naar beneden zullen rollen? vroeg mijnheer Vinkels.

— O, neen; ik zeg dat zoo'n ootebiel een too-verding is!

Tegen Rillaar hield de auto stil.

— We zijn hier toch niet te Diest, zei Broos.

— Neen, maar mijn paard heeft dorst. Ga eens in dat huis een kan water vragen.

— Loopt de ootebiel met water?

— Met water en benzine. Toe, haast u, Broos!

— O, ik wil wel...

En de oude man stapte uit. Hij stapte naar een

hoefje. Hij hoorde dan geronk en keek om. De auto reed voort. En de heeren schaterden van 't lachen. Ze wuifden naar den boer dien ze eens beet genomen hadden.

— Wat is dat nu? vroeg Broos verwonderd. Wacht, wacht! schreeuwde hij.

De baas van 't hoeftje trad nader.

— Moet ge hier zijn? vroeg hij.

— Ik ben met die ootbiel meegekomen. En mijnheer Vinkels zei dat ik hier een kan water moest vragen, omdat zijn paard dorst had. En nu rijdt hij heen.

— En ik zag de heeren lachen. Kent gij ze?

— Een toch...

— Hoe kwaamt ge in die auto?

Broos vertelde het.

— Dan hebben ze u voor den zot gehouden, man, en u hier afgezet, ver van huis. Die kan water was een list, om u uit hun auto te krijgen. Dat is van zulke heertjes geestigheid.

— En hoe moet ik nu te Wezemaal geraken?

— Ha, naar Aarschot wandelen en den trein nemen.

— Maar de auto zal terug keeren!

— Ik peins dat ge dan zeer lang zult mogen wachten... Ge begrijpt toch wel, dat ze u bedrogen hebben. Wat zitten zulke gasten met een boer in.

— Dat zou vader Vinkels zaliger nooit gedaan hebben... Maar de zoon is niet als hij. Dat zeggen ze allemaal bij ons.

Broos ging heen. Voortdurend keek hij om of de auto niet terug keerde, maar het was nu stil op den weg. Niet ver van de stad hoorde hij toch geronk. En weer wendde Broos 't hoofd om.

— De auto! riep hij blij. 'k Wist wel, dat mijnheer Vinkels zou terug keeren.

Maar 't was een andere auto en die snorde voorbij. Weer zag de oude man de Demer in de diepte, en weer ook kwam hij te Aarschot. En beschaamd boog hij het hoofd, meenend dat de menschen met hem zouden lachen, omdat ze hem daar straks in dat schoon rijtuig gezien hadden en hij nu zoo te voet terug keerde. Natuurlijk lette niemand op hem, want wie kende zijn avontuur? Maar we weten, dat de oude man simpel van geest werd en nu kreeg hij zoo'n raar gevoel.

Broos was dikwijls te Aarschot geweest en had er kiekens, konijnen en vruchten ter markt gebracht. Maar het voorval te Rillaar had zijn verstand weer wat in de war gebracht.

— Waar ben ik nu? vroeg hij aan een burger.

— Waar ge zijt, vriend? Te Aarschot natuurlijk.

— Maar hoe moet ik thuis geraken; de auto komt niet terug?

— Welke auto?
— Van mijnheer Vinkels. Ik zal nooit bij onze Marie weer keeren. 't Is zoo ver.

— Waar woont ge?
— Te Wezemaël... En nu ik weg ben, zullen de dieven stelen... Ik heb aan onze Marie gezegd dat ze alles moet verduiken, maar ze lacht er mee.

— Kom, ik zal u den weg toonen, zei de burger.
— Ja, ga mee, want ik zal nooit thuis geraken.
De man leidde Broos naar de markt, waar een verkeersagent stond.

— 'k Geloof, dat ik hier iemand heb, die niet wel wijs is, fluisterde de burger. Misschien een, die van Geel weggelopen is.

— Toe, breng hem naar 't bureel, zei de agent.

De burger deed dit. En Broos mompelde maar allerlei woorden over dieven. Aan 't politiebureel wilde hij niet binnen.

— Ja maar, als ge hier wacht, komt de auto.

Zoo kreeg de man den armen grijsaard in het gebouw. En men was er vriendelijk voor Broos, die zijn naam en woonplaats noemde. Er werd getelefoneerd. En zoo bleek het, dat de simpele man geen vluchteling uit Geel was, zooals men er wel eens een zag dolen, doch een bewoner van 't naburig dorp. Men weet dat te Geel veel zinloozen bij de bevolking inwonen. En soms loopt er een weg.

Een rijtuig bracht Broos terug naar huis. Grootvader werd hier spoedig kalmer en weer helder van geest. Hij vertelde wat er gebeurd was. Zijn dochter was verontwaardigd. Ze deelde de gemeene grap aan bureu mee en dadelijk spraken velen er over.

II.

De villa van mijnheer Vinkels stond aan het eind van de schoone dreef. 't Was eigenlijk een oud verbouwd kasteeltje. Mijnheer Vinkels was nog niet getrouwd. Emma, die ook bij zijn ouders gediend had, was er huishoudster. Dien namiddag kwam Jan, de jonge knecht en hovenier, met brandhout in de keuken.

— Zeg, onze mijnheer heeft weer wat uitgehaald, zei hij.

Emma, die de tafel aan 't afvegen was, keek op.

— Wat uitgehaald? herhaalde ze.

— Ja, en 't zou hem leelijk kunnen opbreken.

— Maar wat is er dan? Gij hebt altijd zooveel woorden noodig om iets te vertellen, bromde Emma.

— 't Kan een zaakje worden voor 't gerecht. Het was een gemeene streek ook. Mijnheer Frans kan zulke leelijke dingen uithalen...

— Zeg, babbelaar, moet ik dien natten doek

in uw gezicht gooien? Houdt ge me voor den aap? kreet Emma nijdig.

— Mijnheer Frans heeft Mon Broos voor den aap gehouden. Ge kent Broos wel?

— Ja, ja, hij pacht al jaren land van ons...

— Van ons, van ons... Ge wilt zeggen van mijnheer Vinkels zaliger en nu van mijnheer Frans. Van ons, Emma... Ge durft nog al...

— Wat is er nu met Broos gebeurd! Ge maakt me eerst ongerust en ge verduikt het nieuws...

— O, neen... Pieter van den zandboer vertelde het me daar. Mon Broos was aan 't wandelen, de sukkelaar kan niet veel meer werken, en mijnheer Frans kwam daar per auto met dien Brusselschen windmaker...

— Mijnheer René...

— Ik noem hem met zijn jannenstreken een windmaker. Maar ge laat me niet voort spreken. Mijnheer Frans vroeg aan den ouden Broos of hij mee reed in de auto. Mij biedt hij dat nooit aan. De auto kuischen, mag ik doen, er me lam op wrijven om hem te doen blinken... maar een keer meerijden in onze auto, lijk gij zegt, dat nooit. 't Was van eigen met Broos ook niet gemeend. Mijnheer Frans voerde hem wel mee over Aarschot en Rillaar en Scherpenheuvel tot tegen Diest.

Er was al wat overdrijving in 't verhaal.

— En toen, vervolgde Jan, vroeg mijnheer Frans aan Broos, om een emmer water of een buis benzine of een liter olie te halen, dat is nu gelijk. En Broos stapte uit en ging naar een huis. Opeens reed mijnheer Frans voort. Ik kan peizen, hoe hij lachte en de Brusselsche snulleman van eigen even luid. Ze hadden een boer vast gehad... En zonder de boeren, Emma, zou mijnheer Frans niet in een auto rijden...

— En wat deed Broos toen?

— Staan gapen achter de auto... en wat zou hij anders doen dan te voet terug keeren, de sukkelaar. Maar ge weet wel dat hij soms een beetje zijn verstand kwijt is... De arme vent had wel kunnen in de Demer sukkelen en verdinken of verdwalen naar Sicheem en Averbode. Er moet toch zoo iets gebeurd zijn, want de politie heeft hem met een karretje laten terug brengen. En nu ligt hij ziek te bed... En mijnheer Frans en de Brusselsche klaplooper, die hier eens fijn komt eten en drinken en doet of hij een baron is, zullen nu wel ergens te Hasselt of Luik met hun beenen onder tafel zitten smullen. Ze zijn geestig geweest, maar moest mijnheer Frans zoo iets met mijn vader uithalen, ik sloeg hem wel tien knuppels in stukken op zijn kop.

— Maar Jan, is dat nu waar? vroeg Emma. De menschen klappen zoo licht. Misschien moest

Mon Broos naar Aarschot en vroeg hij om mee te rijden en zagen de menschen hem te voet terug keeren, en hebben ze die vertelling uitgevonden...

— Mijnheer Frans uit genegenheid iemand meenemen, die het vraagt, een boer nog wel. Ja, kiekens houden en katten van de boeren dood rijden, dat kan hij. Verleden week blufte hij er op, dat hij van Mechelen tot hier vier hennen en een kat onder zijn auto vermörzeld had.

— Ge klapt te veel.

— Gij trekt altijd partij voor mijnheer Frans. Emma. Ons volk, hé... onze villa, ons land, onze auto, och, arme sloore, als hij trouwt moeten er andere meiden komen en vliegt gij aan de deur.

— Als gij maar niet eens buiten gestoken wordt!

— O, werk genoeg! Ik ben hier toch niet met mijn vollen zin, beweerde Jan. En 't is nog niet uit van Mon Broos. Zijn dochter Marie wil een klacht indienen bij 't gerecht...

— Waarom stapte Broos in de auto?

— O, verdedigt ge nog die gemeene streek... Eerst den ouden sukkelaar blijde maken en hem dan in den vreemde op de baan laten staan.

— Ik keur dat van eigen niet goed, maar ik zou toch eerst moeten weten of 't zoo gebeurd is.

— Onze villa, ons land, onze auto, onze mijn-

heer, die geen kwaad kan doen... Nu als de genedarmen hier verschijnen zult ge 't wel gelooven.

— Ik zou nu maar met mijn werk voort doen.

— Gegroet!

Jan verliet de keuken.

Tegen den avond keerde Frans Vinkels met zijn vriend terug. Jan stond aan de garage. Hij moest na elke reis het rijtuig schoon maken.

— Zeg Jan, van morgen hebben we een grap uitgehaald... ik moet er nog om lachen, zei mijnheer Vinkels.

— En ik ook, voegde de vriend er bij. Ha, de snuit van dien boer, toen we weg reden! En de vent stak zijn armen uit, als om de auto vast te houden. Ik had willen hooren wat hij zei, toen hij heel dien weg mocht terug wandelen.

— Ik ken de geschiedenis al, zei Jan. Broos is niet terug komen wandelen, de politie van Aarschot heeft hem naar huis doen voeren.

— Wat! riep mijnheer Vinkels wat ontsteld uit.

— Ja, Broos was aan het ronddolen. Ge weet dat die man soms weg is in zijn hoofd en vooral, als er zoo iets gebeurt.

— Van wie hebt gij dat gehoord?

— De menschen klappen er al over...

— Maar is dat nu zoo erg... een grap...

— Och, wat geeft gij om die boeren! En deze

lomperik hier zal wel overdrijven! spotte de vriend.

Dat was Jan toch te veel.

— Een grap? En ik een lomperik? sprak hij driftig. Maar lomp genoeg om zulk een gemeene grap uit te halen ben ik gelukkig niet! En moest Broos mijn vader zijn, geen van u tweeën zou nu lachen, dat verzeker ik u.

— En is dat uw knecht die zoo durft spreken? vroeg de vriend.

— Wel, ik heb hem nooit zoo onbeschaamd gezien!

— Schop hem aan de deur!

— Me laten schoppen, 't zou zoo gemakke-lijk niet gaan, hernam Jan. En me uitschelden laat ik niet. Ik ben niet van groote familie als gij, maar ik zou toch niet een ouden, simpelen man harteloos en laf uren van zijn huis op den weg zetten... En ik geef vrouw Broos groot ge-lijk, dat ze een klacht indient bij het gerecht. Die grap zou een leelijke staart kunnen hebben.

— Kom, laat hem kletsen! zei mijnheer Vin-kels tot zijn vriend.

Zij verwijderden zich.

— Hoe ge zulk een brutalen vlegel in dienst houdt! zei de Brusselsche heer.

— Maar hij is nog nooit zoo geweest. Zou er nu zoo over onze grap gesproken worden?

— Wat geeft ge daarom?

— Maar als de politie er zich mee moet! Ze kwamen in huis en Frans begaf zich bij Emma in de keuken.

— Wat is dat met Broos? vroeg hij.

— Ja, mijnheer, dat zult gij beter weten dan ik. Jan heeft me zoo iets verteld, maar ik kon het niet gelooven, dat gij zoo met dien ouden man zoudt gehandeld hebben. Wat is er eigenlijk ge-beurd?

Vinkels vertelde het.

— Neem me niet kwalijk, mijnheer, maar dat is toch leelijk van u. Die sukkelaar zoo uren van zijn huis zetten en den angst op het lijf jagen. Hij had wel aan een ongeluk kunnen raken. En wat zal 't zijn als zijn dochter bij het gerecht klaagt? Dan komt alles in de gazetten...

Dat vond Frans Vinkels 't ergste. Hij voelde geen oprecht berouw over zijn lafheid. Men zou verachtelijk over hem spreken. Hij hoopte wel-dra te huwen met jufvrouw Elza Varens, die te Leuven woonde. Maar wat zou zij zeggen als ze zoo iets van hem hoorde? Ze had ook een ouden ziekelijken vader, waarvan ze innig veel hield. Neen, het mocht geen gerechtszaak worden. En Vinkels nam vlug een besluit.

— Ik moet even uit, zei hij tot zijn vriend. Ge zult u wel wat bezig houden

Frans Vinkels spoedde zich naar het hoefje

van Broos. De oude man had dien dag toch te veel ontroeringen gehad, en lag reeds te bed. Maar hij droomde benauwd. De kinderen speelden nog even buiten. Hun moeder was alleen binnen. En daar stapte mijnheer Vinkels in huis. O, wat stelde hij zich nu nederig aan! Hij stond daar met uitgestreken gezicht, en hield zijn hoed in de hand. Dadelijk merkte Marie zijn gehui-
chel op.

— Vrouw Broos, zei Frans Vinkels, ge zult wel kwaad zijn op mij, maar het was zoo erg niet bedoeld.

— Niet erg bedoeld! kreet vrouw Broos. Een ouden man zoo voor den gek houden! Vader meenemen en ergens tegen Rillaar op den weg laten staan.

— 't Was mijn vriend, die me opstookte, loog Vinkels, want hij had de zoogenaamde grap bedacht om eens aan den Brusselaar te toonen, hoe hij met de boeren omsprong.

— Gij hebt vader gevraagd om mee te rijden. En het is uw schuld dat hij nu ziek te bed ligt. Zoo een mensch van over de zeventig behan-
den! Moet ge daarvoor een groote mijnheer zijn, die peinst veel beter manieren te hebben dan wij! Vader had aan een ongeluk kunnen geraken! Als hij hier uitgaat, zend ik een der kinderen mee.

omdat ik nooit gerust ben. 't Is een schande van u. Maar de politie weet het.

— Vrouw Broos, ik heb zoover niet gedacht, hernam Vinkels op platten toon. Als gij uw klacht bij het gerecht intrekt, zal ik u honderd frank geven.

Marie schoot nu in woede.

— Honderd frank, honderd frank! herhaalde ze.

— Twee honderd...

— Ja, zoo zijt ge! Ge peinst met uw geld alles te kunnen goed maken! Ge denkt dat ge onzen vader om geld moogt bespotten... Geen honderd, geen twee honderd, geen duizend frank. We hebben wel land van u in pacht, maar ik zeg toch dat ge een lafaard zijt! En maak dat ge weg komt... Uit huis... of ik zou u iets naar 't hoofd gooien!

En vrouw Broos nam zulk een dreigende houding aan, dat Vinkels bang werd en haastig de woning verliet.

Vlug verwijderde Vinkels zich. Hij was woedend.

— Brutale feeks! bromde hij. Mij zoo beleedigen...

Maar Vinkels was vooral ongerust. En hij had geen plezier meer over zijn gemeene streek. Hij

zag Jan, die de auto gereinigd had en nu met groente uit den hof kwam.

— Ik zal dien kinkel maar niet weg sturen, al is hij erg brutaal geweest, anders praten de menschen nog meer, dacht Vinkels

Vrouw Broos had geen klacht ingediend. Maar de burgemeester vernam den volgenden dag, dat de oude Broos er erg aan toe was. De grijsaard had een akeligen nacht doorgebracht. Hij wilde telkens uit bed, meenend, dat hij in een auto zat, die in de rivier zou vallen. Of hij vroeg, hoe hij thuis moest geraken, waar de dieven zijn geld zouden stelen.

Marie kon geen oog sluiten. Ze moest na den vermoeienden dag bij haar vader waken.

De burgemeester kwam eens hooren en zien. Broos leek wel zinneloos. Hij zat met schuwen blik en en bang gelaat, in zijn zetel, en herkende zelfs den burgemeester niet.

Deze nam het geval ernstig op, en schreef naar het gerecht. Wie weet, waarop die ontsteltenis bij Broos zou uitloopen. Er kwam iemand van het gerecht, om Marie te ondervragen. En hij verhoorde ook Frans Vinkels. De vriend was terug naar Brussel. En er werd over het geval in de bladen geschreven.

Frans Vinkels ontving een brief of hij eens bij mijnheer Varens te Leuven wilde komen, den

vader van Elza. Ongerust ging hij er heen. De heer Varens, die ziekelijk in een zetel zat, toonde het dagbladartikel.

— Is het waar dat gij zoo met dien ouden man hebt gehandeld? vroeg hij.

Frans moest wel bekennen, maar wilde zich verontschuldigen.

— Noemt gij dat een grap? viel de heer Varens uit. Ik schrik van uw karakter. En ik zal eerst eens beter nagaan, wat voor een man gij zijt, alvorens ik mijn toestemming geef tot uw huwelijk met mijn dochter. Elza is een eenvoudig, goedhartig meisje... En ze zou ongelukkig zijn naast een ongevoeligen, hardvochtigen man.

Elza vertoonde zich niet. En somber vertrok Frans Vinkels.

— En al die drukte om een grap! bromde hij.

't Was echter geen grap, maar een gemeene streek, en wie zoo handelde, moest meer doen, wat onrechtvaardig en laf was. Zoo oordeelde mijnheer Varens en hij had gelijk. Hij vroeg een broer eens inlichtingen in te winnen over Frans Vinkels.

— Hier doet hij zich fatsoenlijk voor, zei hij; maar dat voorval deed me schrikken. Kennen we Vinkels wel goed?

De inlichtingen bleken slecht. Frans Vinkels was hardvochtig voor zijn pachters. Hij had on-

langs in de Kempen, waar hij ook een hoeve bezat, van een ziekelijken man twee koeien doen verkoopen om achterstel van pacht te innen, al was hij zelf zeer rijk. Maar zelf verkwistte hij geld. Hij kon twee, drie dagen te Brussel op zwier gaan, zooals de menschen het noemden. Dan dronk hij veel. Doch voor arme menschen had hij niets over. Hij was zeer zelfzuchtig.

Elza schreef zelf een brief aan Frans, hem verzoekende nooit meer te komen. Vinkels was woedend.

De oude Broos werd beter, al sufte hij nog dikwijls, doch dat deed hij voor de akelige reis ook. En het gerecht liet het bij een ernstige vermaning tot Vinkels.

Had Frans nu maar die vermaning ter harte genomen, doch daartoe was hij te hoogmoedig. Hij keerde het geval om en, in plaats van schuld te bekennen beweerde hij, dat vrouw Broos hem in opspraak en last had gebracht.

— Zij heeft al dat kwaad van mij aan mijnheer Varens verteld, zei hij, ofschoon de broer van mijnheer Varens niet bij haar was geweest.

En Vinkels zon op wraak. Hij meende het middel daartoe te bezitten.

III.

Op zekeren avond kwam Frans Vinkels op de hoeve van vrouw Broos, wier man nog altijd in 't hospitaal te Leuven lag.

— Vrouw, zei hij, ik kom eens hooren of ge nu ook zooveel praats zult hebben en me weer durft weggagen. In de boeken van mijn vader vind ik, dat Broos van ons tien duizend frank geleend heeft om dat huis te koopen. En het wordt nu tijd, dat die som terug betaald wordt.

Marie schrok.

— Tien duizend frank geleend, herhaalde ze. Ik weet er niets van... Dit huis behoort al lang aan mijn schoonvader, al van vóór mijn huwelijk.

— Dat betwist ik niet. Maar 't is gemakkelijk iets te koopen met andermans geld. 't Wordt nu tijd, die som terug te betalen.

Marie riep haar vader, die achter in den hof zat. Broos kwam binnen. Toen hij Frans Vinkels zag, begon hij te beyen en zei angstig:

— Ik rijd niet mee in de ootebiel; ik zou niet thuis geraken.

— Vader, mijnheer Vinkels komt om geld, dat gij van hem zoudt geleend hebben.

— Geld, geld... Ha, de dieven zullen het weg halen. Pas toch op, Mariel...

Er was geen juist antwoord uit den ouden man te krijgen.

— Ik zal morgen naar Leuven gaan en er met mijn man over spreken, zei Marie. Ik kan niet gelooven, dat er schuld is. want dan zou er toch interest betaald moeten worden en ik heb daarover nooit iets gehoord.

— Mijn vader was lang ziekelijk en verwaarloosde zijn zaken. Maar ik laat nu de boeken nazien en vind aardige dingen. En ik heb recht op het geld en op de intresten. Als de som betaald is, moet ik de bewijzen zien!

Marie sliep dien nacht bijna niet. Zou er nu zulk een ellende over haar gezin neerdalen? Maar het kon niet, haar man zou haar zeker over die schuld gesproken hebben...

's Morgens vertrok ze al vroeg naar Leuven. En in 't hospitaal van de Brusselschestraat kwam ze bij haar man, die te bed lag. Marie had hem niet verteld van de autogeschiedenis, om den armen kranke niet te verontrusten. Maar nu kon ze niet zwijgen.

— Dat geld is al lang betaald, zei haar man. Het kwijschrift ligt in vader's koffer. En mijnheer Vinkels zaliger heeft dat vergeten uit te doen... We hebben hard genoeg gezwogen om het geld bijeen te krijgen. Dat vader zoo suf is! Maar ja, hij verliest zijn geheugen. Kijk dus in

de koffer en zend dien mijnheer Frans wandelen. Hij heeft zich nooit iets van de zaken aangetrokken, maar boemelde liever, tot groot verdriet van zijn vader!

Geheel verlicht ging Marie naar huis.

Vader bewaarde zelf den sleutel van de koffer, die in zijn slaapkamer stond, maar vrouw Broos wist hem liggen. En toen vader zijn noenslaapje deed in den zetel, keek Marie de koffer na. Ze schrok. Er lagen wel eenige boeken, maar geen papieren en er was geen geld. Vaders klein kapitaaltje stond op de spaarbank; eenig geld had hij echter steeds thuis gehouden. Marie maakte grootvader wakker. Ze moest over het kwijschrift praten. Maar de oude man begreep haar niet. Marie zocht ook elders, bij de papieren van haar man, in alle kassen en doozen. Ze vond geen kwijschrift. En toch moest dit bestaan. Gedurig trachtte ze haar vader aan 't spreken te krijgen... 't Hielp niet. De oude man was dezer dagen weer erg suf.

De jonge Broos, in het hospitaal, schrok toen zijn vrouw hem weer kwam bezoeken.

— O, als vader 't maar niet verloren heeft! kreunde hij. En dat ik hier ziek lig...

Na eenige dagen keerde Vinkels terug. Marie vertelde wat haar man gezegd had.

— Uw vader heeft vergeten het in de boeken uit te doen, zei ze.

— Dat is gemakkelijk te beweren. Uw man erkent, dat het geld geleend is.

— Ja, maar terug betaald!

— Bewijs het me dan!

— Ik kan de schuldbekentis niet vinden.

— Dat is mijn zaak niet... Luister, ik geef u nog een week tijd... En betaalt ge niet, dan laat ik dit huis verkoopen. Ik kan huurders vinden, die zich fatsoenlijker gedragen.

— O, dat is het! kreet Marie. Gij wilt ons treffen, omdat ik uw geld niet aannam, omdat ik u een lafaard noemde...

— Ge zult ondervinden wat het u kost kwaad van mij te spreken.

— Dat heb ik niet gedaan... ik ben nog te goed geweest, ik had zelf moeten gaan klagen bij 't gerecht, maar dat wilde ik niet.

— Zwijg met uw praatjes... Als dit huis van mij is, moet ge er niet op rekenen hier te blijven.

— Maar het huis is nog niet van u! Er is recht.

— Toon het kwijschrift! treiterde Vinkels.

— O, ge zijt slecht! snikte Marie, wie die behandeling zoo diep trof.

— Loontje komt om zijn boontje, schimpte Vinkels. Mijn vader, hebt ge kunnen bedriegen, maar met mij lukt dat niet.

— Wat ons durven beschuldigen van bedrog!

— Waarom heeft uw man niet van de intersten gebaard?

— Omdat hij ze niet schuldig was.

— Hij zal 't anders ondervinden. Een week geef ik u nog...

En Vinkels vertrok. Marie zonk weenend op een stoel. O, hoe moest dit eindigen! Had ze nu nog geen zorgen en last genoeg!

Dikwijls sprak ze met haar schoonvader, om toch te weten te komen, waar het kwijschrift gebleven was. Maar de oude man scheen er zich niets van te herinneren.

Eenige dagen verlieden... Elken avond bad Marie tot God om hulp. Ze doorzocht het heele huis. Vader Broos scheen niets van haar onrust te beseffen. Hij dwaalde in den hof of deed een wandeling in het bosch. 's Morgens vroeg hij, of er geen dieven geweest waren.

Weer werd het avond. Vrouw Broos zag den ouden man niet.

— Waar is grootvader? vroeg ze aan Lieske.

— Hij is den kant uitgegaan naar 't bosch. moeder.

— Ga hem halen, kind. Straks is het donker!

Het meisje kwam een kwartier later met grootvader terug.

— Alles is nog goed, zei de grijsaard.

Hij sprak meer van die zonderlinge woorden.

— Moeder, fluisterde Lieske, toen ik in het bosch kwam, zat grootvader onder een boom op zijn knieën. En hij had een putje gemaakt. Hij stak er iets in weg. Toen hij me zag, werd hij kwaad. Hij zei, dat ik de dieven zou inlichten.

Vrouw Broos luisterde verbaasd. Haar vader zat nu rustig in zijn zetel. Het bosch was dichtbij. Moeder wenkte Lieske naar buiten.

— Rap, breng me bij dien boom, zei ze zenuwachtig.

Het meisje herkende dadelijk de plaats. Er lagen daar eenige moszaden netjes naast elkaar. Moeder nam ze weg en vroette met een mes, dat ze meegenomen had in den grond. Ze vond een doosje met papieren en geld. Gejaagd bekeek vrouw Broos alles.

— God zij geloofd! riep ze ontroerd uit. Hier is het kwijschrift. We zijn gered!

Het papier was als een verdoken schat, nu gevonden. Marie begreep nu alles. Haar schoonvader had het zich in 't hoofd gestoken, dat er dieven op zijn huis loerden. En uit vrees had hij zijn papieren en geld in het bosch verborgen, zooals men het vroeger in bange tijden wel deed.

Marie moest haar vader gerust stellen. Als hij morgen weer naar zijn schat ging zien en niets vond, zou hij nog erger kunnen worden.

— Vader, ik heb de doos uit het bosch gehaald, zei ze. Dat is daar een slechte plaats. Dieven zouden u kunnen zien, als ge er naar kijkt. We zullen het liever onder den vloer verbergen.

De oude man keek eerst nijdig, maar Marie kon hem paaien en tevreden stellen.

O, hoe dankte ze God voor die uitkomst!

Den volgenden morgen spoedde ze zich naar Leuven en ze kon nu ook de ongerustheid bij haar man wegnemen. Deze ried haar aan den burgemeester te vragen mijnheer Vinckels te ontbieden. en het bewijs te toonen. De burgemeester wilde dit gaarne doen.

Vinckels werd bleek van nijd, toen hij 't stuk zag. Kwaad ging hij naar huis. Hij had weer wat anders bedacht. Hij riep Jan den hovenier en vroeg, want hij kende nog maar half zijn zaken:

— Welk land pacht Broos, van mij.

— Dien hoek aan de beek.

— Ga dan aan die brutale feeks eens zeggen, dat de pacht niet vernieuwd zal worden.

— Dat zeg ik niet. Doe zulke boodschappen zelf! Omdat gij vader Broos zoo voor den gek hebt gehouden, moet zijn zoon en dochter nu hun land verliezen.

— Ha, begint ge weer! Naar vrouw Broos gaan of vertrekken!

— O, dan vertrek ik! 't Is geen eer zulk een

meester te dienen, waarvoor ieder verachting heeft. Doen zwijgen kunt ge me niet, nog niet voor honderd, twee honderd of duizend frank, zoo min als vrouw Broos. Er zijn er die u mijnheer duizend frank noemen, en dat is verdiend. Zoo-dus wilt ge me mijn loon betalen?

Jan wist dat mijnheer Varens uit Leuven, die hier ook land bezat, een toezichter noodig had. En hij besloot die betrekking te vragen.

Netjes gekleed reisde hij naar de stad. Mijnheer Varens moest eerst hooren, waarom hij zijn dienst verliet. En Jan vertelde alles.

— Dat is eerlijk, hernam de heer Varens. Ik vind u wel wat jong, maar ik zal het met u probeeren, als de inlichtingen goed zijn.

Vol hoop ging Jan heen. Mijnheer Varens vroeg weer de hulp van zijn breer. De inlichtingen over Jan waren zeer goed en hij werd tot rent-meester benoemd. Maar mijnheer Varens dacht ook aan vrouw Broos. Er was een goede partij land die hij uit liefhebberij zelf liet bewerken, maar nu hij zelf niet meer ter plaatse kon gaan, zou hij daarvan afzien. En Jan mocht de akkers verhuren aan Broos.

Vinkels vernam het. En weer mislukte zijn wraak... Na eenigen tijd mocht de jonge Broos het hospitaal verlaten. Veel werken kon hij nog

niet; hij moest eerst aansterken. Maar 't was toch een ander leven thuis. De man ontnam zijn moedige vrouw allerlei zorgen, en gaf raad en voorlichting. En nu zijn zoon thuis was, werd grootvader ook rustiger en minder suf.

Moedig voerde het echtpaar Broos den strijd om 't bestaan. De kinderen werden grooter en hielpen mee. En het gezin ging vooruit.

Vinkels zag hun voorspoed. Hij was er nijdig om. Hij leidde zelf een wild leven. En niemand achtte hem. Mijnheer Varens had wel gelijk gehad: zoo'n zoogenaamde grap teekende het karakter.

Frans Vinkels verwaarloosde zijn zaken en verwistte veel geld. Zekeren dag werden zijn bezittingen verkocht. Emma schreide dien dag...

— O, dat hadden mijnheer en mevrouw eens moeten weten! kloeg ze.

Zelve kreeg ze een dienst te Aarschot. Vinkels verwoestte zijn leven verder te Brussel.

Vader Broos stierf een rustigen levensavond. Het gezin van zijn zoon was een der treffelijkste van de streek. Heel sterk werd Broos niet, maar hij had een flinke vrouw en brave kinderen.

EINDE.

BERICHT.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK verschijnt elke week.

De boekjes zijn bij de boekhandelaren en dagbladverkoopers te verkrijgen. Waar dit niet het geval is, vragen men catalogus aan :

A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

